

ktorú som bol zvolený je práve opačného presvedčenia ako pol. žid. strana a z toho dôvodu nebol som ani nikdy členom menovanej politickej žid.strany. Na potvrdenie mojich údajov pripojujem dôkazy.

Dovoľujem si pripomenúť ešte aj to, že na tej istej spoločnej kand. listine do volieb do obec. zastupiteľstva bola účastná ešte jedna volebná skupina pod menom „Občanská strana“ (za ktorú bol zvolený pán Ellemér Terray) a že mňa navrhnuvšia „Židovská strana“ mala a má taký istý ale miestny nepolitický význam.

S úplnou úctou

Sp. Vlachy dňa 21. II. 1939

(nečitateľný podpis)⁶⁵

ŠOKA Spišská Nová Ves, fond OÚ Spišská Nová Ves, kartón 83, 148/39 prez.

Dokument 28

Úradný záznam výpovede zástupcu Židovskej ústrednej úradovne O. Löbla z 24. 2. 1939 na Prezidiu policajného riaditeľstva v Bratislave ohľadom používania zapečatených miestností, ktoré predtým používala zakázaná telovýchovná jednota Makabi.

Úradný záznam.

Bratislava, 24. februára 1938⁶⁶.

V dôsledku predvolania dostavil sa pán dr. Otto Löbl, člen Židovskej ústrednej úradovne, a ako doplnenie dnu uvedeného podania predniesol toto:

Zapečatenie predmetných miestností na Riečnej ulici čis.1. stalo sa zrejme z omylu pretože v týchto /1 veľká a 2 malé miestnosti/ neprevádzala sa žiadna protizákoná činnosť, menovite nie činnosť zakázaného telovýchovného spolku „Makabi“⁶⁷. Je pravdou síce, že tieto miestnosti mal od septembra 1938, do januára 1939 /do rozpustenia telových. spolku Makabi/ skorej spomenutý spolok prenajaté od pána Zikmunda Lipkovitza v Bratislave, bytom na Hlbokej ceste čis.7., avšak tento spolok od svojho rozpustenia vôbec neúčinkuje, na miesto neho teraz je tam odbor Židovskej ústrednej úradovne pre vysťahovanie Židov do Palestíny a pre prevrstvenie, tiež pre prípravu mládeže po stránke rečovej a odbornej /hlavne pre poľnohospodárske práce/.

⁶⁵ Emil Herzbrunn.

⁶⁶ Všetky dátumy na dokumente sú z marca 1939. Je preto možné, že dátum 24. 2. 1939 nie je správny a išlo sa o deň 24. 3. 1939.

⁶⁷ Pozri dok. 13..

Činnosť Židovskej ústrednej úradovne bola svojho času krajským úradom pripustená a účinkuje preto legálne.⁶⁸

SNA, fond Policajné riaditeľstvo v Bratislave, kartón 110, Mat.133/76.

Dokument 29

Článok hlavného rabína v Novom Meste nad váhom Armina Friedera Aké poriadky? uverejnený v Židovských novinách 24. 2. 1939, v ktorom reaguje na článok So Židmi treba robiť poriadky z novin Gardista (18. 2. 1939), v ktorom útočili na talmudistické školy.

Hl. rabín A. Frieder, Nové Mesto n. V.

Aké poriadky?

Piate číslo časopisu „Gardista“ prináša článok pod nadpisom „So Židmi treba robiť poriadky“⁶⁹, v ktorom sa ozývajú celkom nové tóny, ktorých

⁶⁸ Na druhej strane dokumentu je list Židovskej ústrednej úradovne Prezidiu policajného riaditeľstva v Bratislave z 23. 3.1939, v ktorom žiadajú uvoľniť spomínané miestnosti, ktoré predtým užívala televýchovná jednota Makabi. Na liste okrem pečiatky ŽÚÚ aj pečiatka Cionistického spolku Anawath Cion Bratislava. 29. 3. 1939 ŽÚÚ povolenie používať miestnosti dostala. Na dokumete je aj prezentát Prezidia policajného riaditeľstva v Bratislave s dátumom 23. 3. 1939 a číslom 3669.

⁶⁹ Článok: So židmi treba robiť poriadky. Iste nebude nikto pochybovať o tom, že slovenská vláda mala dosť dôvodov k tomu, aby rozpustila stranu komunistickú, židovskú, sociálne-demokratickú a lóže slobodomurárske. Nie menej závažné sú dôvody i pre rozpustenie takzvaných škôl talmudistov, semeníšť to šíriteľov zásad protikresťanských a tak i protislovenských. Na čo sa v školách pripravujú talmudisti? Iste ich neučia milovať kresťanov, ani napomáhať vývoj dnešného Slovenska. O úlohách týchto škôl máme iné vedomosti. O ich nemravnom učení počuli sme a počúvame také neuveriteľné tvrdenia, že nám často rozum, ale aj naše celé vnútro sa vzpiera veriť. Či by na takú podlosť, na taký stupeň sebeckosti mohol sa človek dneška snížiť, ako im to kážu ich učebnice: Šulchen Aruch a sám Talmud. Školy, ktorých učebnou látkou je nenávisť Žida voči Nežidom, kde učia, že človekom je len Žid; kde sa vychovávajú budúci generáli štábu, v ktorom platia zásady Šulchan Aruchu, Talmudu, podľa ktorých majetok Nežida je „res nullia“ (vec ničia), ktorá čaká na pána, t. j. Žida, školy, kde platí zásada, že bližným Židovi je len Žid, že Žid nie je povinný sa riadiť zákonom lásky bližného k Nežidovi, - nemôže mať práva jestvovania. Také školy sú teplé hrady, z ktorých sa šíri duševná otrava pre všetkých kresťanov. Kresťanské Slovensko musí sa očistiť od takýchto škôl, ale aj od takýchto žiakov a ich učiteľov. Ponechanie týchto škôl na území Slovenska znamenalo by nevidieť jasne do tých tmavých kútov, kde sa budujú rozkladné sily pre zničenie dnešného Slovenska, a kde sa cvičia bojovníci na ukoristenie svetovlády nad všetkým, čo nie je židovské. Dnes je už každému na Slovensku dobre známe, že židovstvo sa nie náhodou zmocnilo všetkého, čo sa nazýva obchodom. Nie náhodou sú advokáti a lekári väčšinou Židia. Všetko to je program, dôsledne prevádzaný podľa Talmudu, Šulchen Aruchu. Školy tieto sú v takom nepriateľskom postoji voči dnešnému Slovensku, že nemôže byť pochybnosti o tom, či sa majú ďalej trpieť bez toho, aby sa nehrešilo proti záujmom národa a štátu. Musia si konečne aj Židia uvedomiť, že kým kresťania žijú podľa Kristovho príkazu,